

Hasret

1938'de abartılı bir gerekçe ile tutuklanıp, cezaevlerinde yıllarca bir yaşamı tüketmesi karan alınan ve ancak 1950 yılında ilan edilen af ile özgür(!) olabilen, ve ne yazık ki aradan çok geçmeden ülkeyi, bir yakınının yardımı ile gizlice terk etmek zorunda kalan, bu dünyadan göçtüğü 1963 yılına değin Moskova'da yaşamak zorunda kalan ozanın; Neruda'lar, Lorca'lar, İralar yüzyılının ülkemizdeki temsiTM aşi sanatçınının hem doğduğu ülkeye ve hem de geleceğini düşlediği güzei günlere olan hasretidir söz

Hazırlayan

Dursun Bayrak

MTA GİMİH /Müdürlüğü

konusu olan.

Evet günümüzde bile vatan-
daşlık hakkı tanınmamış olan bu
büyük ustaya, Nazım Hikmet'e bir
güzelleme, onu anma ve tüm
yeryüzünü vatani saysa da, doğ-
muş olduğu bu topraklara olan
özlemini yaşadığı duygulan bize
yansıtma çabasının ürünü olmuş bu
oyun Hem de, sanatların insan
sanalığı düşürmeden kuşatabilen
ve kendi içine alabilen bir türü, bir
tiyatro oyunu ile ve dünyadan
göçüşünün yaklaşık 40 yıl
ertesinde bile ozanın vatandaşlık
doğal hakkını tanımamakta direnen
ülke yönetimlerine tepkiyi diri-
tutabilmek için.

Her alanda özelleştirme (!) adı
verilen yağmanın egemenliğini
yürüttüğü günümüz ülkemizde
"sanat toplum içindir" 1 şair edin-
miş öze! tiyatro kuruluşunun içinde
buldukları sorunlar da göz önüne
alındığında, bu oyunu izlemek için
yeterince gerekçe var olduğu
kanısındayız,

Eser : Haluk Işık

Yönetmen : Rüştü Asyalı

Yön; Yrd. : Faruk Âkgören

Nimet İyigün

Müzik : Kemal Günüş

Çevre-Glysi : Hakan Dündar

Işık Tasarım : Ersen Tunççekiç

Yapımcı : Faruk Güvenç

Tiyatro Ekin : (0312) 426 84 08

Rejimin Korku Ve Sefaleti

58 yıla sığın yaşamında iki pay-
laşım savaşının yıkımlarının tanığı
olmuş olan Brecht bizi bir kez
daha düşünmeye çağırıyor.
Ekspresyonist olarak yöneldiği
sanatçı kurgu ve irdelemelerini,
kolaylık ve slogancılığa kaçmak-
sızın, Marksist estetik anlayışı
çerçevesinde doruklara ulaştırmış
yazarın yeni bir oyunundan söz
ediyoruz kuşkusuz.

Yaşadığı dönem,, 1900lerin ilk
yansı, yıkımlar dönemidir Aslına

bakılırsa, tüm 20, Yüzyıl bir "yıkım-
lar çağı" olarak da anılacaktır gele-
cekte, I. ve II Paylaşım Savaşları,
Ermeni diasporası, Yahudi
soykırımı, İspanya İç Savaşı, Kore
Savaşları, '60'lardaki gençlik
hareketlerine sistemin tavrı,
Vietnam-Kamboçya Savaşı,
Ortadoğu Körfez Savaşı,
Afrika'daki kıyımlar, Cezayir Savaşı,
İsrail - Filistin çatışmaları ve
günümüzdeki Yugoslavya'deki
çatışmalar, yeryüzünün değişik böl-
gelerinde askeri diktatörlükler vb

tümü yaşadığımız yüzyılın bir kesiti-
ni sunar. Bu saydıklarımız ve saya-
madıklarımız, insanlığın beyin
yüzyılı ve bilim-teknolojide doruk»
lara ulaştığı yüzyıl olarak da tanım-
lanan yaşadığımız yüzyılın sanıldığı
ölçüde parlak sicili olmadığını gös-
terir. İnsanlığın varoluşundan
günümüze dek çatışmalarda yok
edilenlerden daha çok insanın yok
edilmiş olduğu, yenilenemez kay-
nakların yaklaşık yansını aşkın
bölümünün tüketildiği, yeryüzü
doğasının artan ivme ile kirlenip

çevremizin çöplüğe dönüştürüldüğü, varlık-kirnlik ve tanınma sorunlarının sö/konusu olduğu bir yüzyıldır sözünü kıldığımız. Sözünü ettiğimiz tekelleşmiş kapitalizmin yeryüzünün çoğu bölümündeki egemenliğinin insanlığa çıkardığı faturadır, Sözkonusu edilen, tüm yeryüzünün sistemin (!) biçimlediği türden bir "global köye" dönüştürülmesi düşüncesinin tohumlarının atıldığı ve uygulandığı, buna karşılık da yerel ve bölgesel düzeylerde makta ve mikro milliyetçiliğin sürekli kısıktıldığı bir yüzyıldır. Böylesi bir yüzyıl, insanlığın Ortaçağ karanlığından çıkıp aydınlanmayı yaşadığı dönemlerin ürünlerini nasıl ve ne ölçüde değerlendirebileceğinin ciddi olarak sorgulanmasını gerektiren bir yüzyıldır. Yaşanılanlar gerçekten aydınlığa ulaşmış bir yeryüzünden çok, aydınlanmış insanların tünelin ucundaki ışığa değin daha çok kilometre aşmaları gerekliliğini düşündürür.

Bu dünyada yaşadığımıza göre, bizim payımıza da bu saydıklarımızdan düşenler nedir? Kısıtlanmış ve gitgide kısıtlanan özgürlükler, insan haklarının artan ihlali, şeriat-laiklik çatışması maskesi altında dinsel yönelişlerin değişik

versiyonlarının dayatılması, sistem/si/liğ/in kendi ürünü olan mafyöz ilişkiler ağının yaşamın her alanında egemen kılınmaya çalışılması, insan emeğinin ve her tür canlı-cansız/ kaynağının hoyratça sömürülmesidir,

İşle, kuralsızlığın egemen kural olduğu bu yapı/sızlıh/da emeği ile geçinenlere seslenecek bir oyundan, Tiyatro Ankara'nın sözleri ile, "... yalan üstüne kurulu koca bir aldatmaca olan ve o aldatmacanın içinde, insanları bir geçit törenindeymiş gibi sahneye taşıdığı Rejimin Korku ve Sefaleti adlı oyundan..." söz ediyoruz.

Epik tiyatroyu kuramcısı olan Brecht, tiyatro oyunları dışında roman ve öykü, şiir ve kuramsal y?m alanında da adını varetmiştir. Drama alanında Anlaşmanın Önemi, üç Kuruşluk¹ Opera, Baden Baden Didaktik Oyunu, Evet Diyenier-Hayır Diyenler, Kural ile Kural-Dışı, Carra Ana'nın Silahları, Dügün Gecesi, Gaiile, Sezuan'ın İyi İnsanı, Cesaret Ana ve Çocukları, Bay Puntila ile Uşağı Maltili, Arluro U'i'nin (önlenebilir) Yükselişi, Şvayk Hitier'e Karşı ve Kafkas Tebeşir Dairesi, Üçüncü Reich'in Korku ve Sefaleti adlı yapıtları da üretmiş ve bunlar dilin u/e kazandırılmıştır.

Yaşadığımız çağ ve çevreyi düzlük ve ıssızlıktan arındırıp, bir somutluk kazandıran Brecht didaktik yönü değil, "bu dünyayı kucaklamayı" asıl öge kılmıştır. Düşünce ve kurgularında metafizik yaşam - ötesi yerine yaşadığımız dünyaya ilişkin tavrı geliştirir ve geleceği

göz önünde tutar sürekli olarak. Bunun yol açabileceği donukluk ve hoşgörüsüzlük yüklü katlaşmalar riskini giderebilmek için de izleyici™ ferini gevşetip ortak bir düşünceye ve tavra- yönlendirme eğilimi gözlenir yapıtlarında.

İki perdelik ve adı, tüm çağımızı simgeleyebilmesi için, bir ölçüde değiştirmiş olan bu oyununda da sözettiğimiz unsurları ve kendimizde de var olabilecek olumsuzlukları yakalayabileceğiniz düşüncesindeyiz!

Eser : Bertolt Brecht

Çeviri : Yılmaz Onay

Yönetmen : Yaşar Karakulak

Oyuncular : Yaşar Karakulak, Sibel Aydın, Malan Başaran Mustafa Takmaz, Serdar Erkilç, Hale Tüblek H, Cumhur Özkan

Tel: (0.312) 419 49 06 • 417 76 76

